

Maradatok énbennem, és én tibennetek

Bozorády Zoltán evangélikus lelkész 2021. március 4-én töltötte be életének nyolcvanadik esztendejét. A mai napig aktív az evangelizációs és a személyes lelkigondozói szolgálatban. Szeverényi Jánossal folytattak a múltba tekintő, a jelent és a végső elmene-telt is érintő beszélgetést.

Mostanában mindenkit érint valami-képpen a világjárvány. Találkoztál-e a koronavírussal?

Igen, január elsején felment a lázam, és nyolc-tíz napig nagyon rosszul éreztem magam. Nagy kegyelem, hogy viszonylag könnyen átvészelttem a betegséget, mert több olyan bajom van, ami egyenként is kockázati tényezőt jelent. Sok olyan ese-mény történt velem, ami segített, hogy bármikor felkészült legyek az elmene-telre. Most is tudunk erről beszélni a csa-láddal. Hálás vagyok, hogy Isten úgy látta jónak, hogy még itt maradjak.

A lelkészek fokozottan ki voltak téve a megfertőződés veszélyének? Nyír-egyházán többen is megbetegedtek közülük.

Azok a lelkészek mindenképpen, akik bementek a kórházba, hogy úrvacsorát vigyenek. Amikor valaki azt hívja, akivel régóta kapcsolatban van, akkor nem küld-heti maga helyett a kórházlelkészt. Az aktív lelkészek élete az emberek között zajlik.

Nyolcvanévesen még vállalsz igehir-detést és egyéb szolgálatokat.

Korábban mindig úgy éreztem, hogy a személyes beszélgetésre, ami a szol-

gálat egyik legfontosabb része, keve-sebb idő jut, mint szükséges lenne. Ahogy nyugdíjba mentem, a szolgál-atnak ez a része kiszélesedett. Rendszeresen folytatok lelkipásztori beszélgetéseket.

Emellett tartunk hitmélyítő csendes-hétvégéket. Ez *Ittzés István* vezetése alatt működik. Legutóbb ott is volt két igehir-detési szolgálatom, és az úrvacsorai litur-giát vezettem. Legalább húsz éve tartunk együtt tavasszal és ősszel ilyeneket, nyá-ron pedig egy egyhetes alkalmat.

Az evangélikus gyakorlatból hiányzik a rendszeres gyónás, pedig Luther ezt nem törölte el. Örülök, hogy több lelkésztől hallom, hogy van erre igény. Fordulnak hozzád lelkészek is? Mert nagyon nagy szükség lenne a lelkészek lelkigondozására is.

Évtizedek óta vannak lelkészek, akik megkeresnek akár csak egyszer, vagy többször is. Teológus koromtól voltak olyan emberek körülöttem, akik meg-tisztelték azzal, hogy elmondták az életüket. Úgy gondolom, hogy akkor még nem voltam erre felkészülve. Amit Isten eszembe juttatott, azt mondtam, és bizonyára volt áldás ezeken a be-szélgetéseken is.

Nincs világi végzettségem, felkészült-ségem abban, hogy hogyan kell ezt csi-nálni. De feltétel nélkül hiszek Jézus hatalmában, hogy ő mindent megtehet, és ígéket mondok, imádkozom, bátorí-tom azt, akivel beszélgetek.

Vannak olyan kapcsolatok, amelyek több mint egy évig tartanak és rendszer-en találkozunk: ők olyanok, akik nagyon mélyen vannak. Volt köztük pszichiátriai beteg, akiről lemondtak, mégis visszakerült a normális polgári életbe, az iskolába vagy a hivatásába.

A nagy templomban szolgáltam 1993-tól 2005-ig. Ezalatt összegyűlt a kör-nyékről egy kis közösség, így született az Emmaus gyülekezet. Ennek előnye, hogy a kisebb létszám áttekinthetőbb, és több lelkigondozói alkalom adódik.

A te életedben voltak példaképek, igehirdetők, akiket szívesen hallgat-tál vagy szívesen mentél hozzájuk beszélgetni?

A gyerekkoromtól indulva könnyebben tudok erre válaszolni. Osztályidegen polgári családba születtem. Édesapám volt hadifogságban, halálra ítélték a börtönben, aztán internálták. Amikor *Sztá-linnak* vagy *Rákosinak* születésnapja volt, sokan amnesztiát kaptak, és ő is így jött haza. Édesapám katolikus, édes-anyám evangélikus volt. Édesanyámnak volt olyan időszaka, amikor megkér-deztem tőle, hogy van-e Isten, azt mondta, hogy sajnos nincs. Édesapám pedig járt misére.

Sárospatakiak vagyunk, de mivel édes-anyám pedagógus volt, hogy ne kelljen minden nap bejárnia rendőri felügye-letre, elkérte magát a Bodroghözbe. Ott egy valamikori uradalomban, az Erzsé-bet majorban kapott tanítói állást. Édes-apám pedig mezőgazdász-közgazdász volt. Aztán hogy később nyugdíja is leg-yen, elment Miskolcra egy ládagyárba éjjeliőrnek.

Nyolcadik osztályos koromban kon-firmáltam. Ennek különösebb hatása nem volt rám. Az első gimnáziumi évemben Sátoraljaújhelyen azt mond-ták, hogy mindenből megbuktatnak, ha nem visznek el egy másik iskolába. A református gimnáziumba kerültem át Debrecenbe. Hittant is tanultam, de

ezek a dolgok nagyon távol álltak tőlem. Hallgattam nagyon jó református igehirdetéseket. Szabó Gyula bácsi veretes lutheránus teológus volt, és mellette is biztosan ragadt rám valami, de nem igazán érdekelt a dolog.

Egyszer egy rokon jött hozzánk, akinek a fia református teológiára járt, és buzdította édesapámat, hogy küldjenek engem is teológiára, mert oda biztos felvesznek. Semmi kedvem nem volt menni, de édesapám elég határozott volt. Lestem, hogy mikor lesz alkalom, amikor megmondhatom, hogy nem akarom. Amikor pedig mégis a teológiára kerültem, az volt a szándékom, hogy leleplezem a keresztyéneket, hogy csak beszélnek, de nincs mögötte semmi.

Lelkileg leginkább a budahegyvidéki énekkar és néhány ottani szolgálattévő hatott rám. Eljártunk a Deák térre is, ott elsősorban Káldy Zoltán püspök igehirdetései jelentettek sokat. Az első teológiai évem végén már éreztem valamit, amikor mentünk szupplikálni gyülekezetekbe. Pintér Károly, Pintér János, Szimon János és Simonfay Ferenc lelkészekhez sokszor elmentem. Éreztem, hogy ők nagyon komolyan veszik a hitet. Szegénységük ellenére boldog emberek voltak.

A második évben már akartam beszélni Jézusról, de még csak annyit tudtam róla, amennyit másoktól hallva elraktároztam a szívemben. Elkezdtem olvasni a Bibliát, úgy, hogy arra figyeltem, hogy személy szerint nekem mit mond Isten.

Az is ajándék volt, hogy bekapcsolódtam a váckisújfalui gyülekezet szolgálatába, ahová évente háromszor ment lelkész istentiszteletet tartani, de ők minden vasárnap igényelték. Olyan is volt, hogy ott töltöttem a karácsonyt és a szilvesztert, hogy legyen, aki igét hirdet. Az is építi a hitünket, amikor azt látjuk, hogy az embereknek jelent valamit, hogy beszélünk az evangéliumról.

Ezek szerint a megtérésed egy folyamat volt? Vagy tudsz említeni időpontot, eseményt, amely fordulópontot jelentett?

Folyamatként éltem meg. Bizonyos voltam abban, hogy Jézus Isten Fia, hogy azért jött a világba, hogy megkeresse az elveszetteket, és hogy én is elveszett voltam és ő megtalált. Abban biztos vagyok, hogy Jézus döntött mellettem, és erre én igent mondtam.

Ha valaki azzal jön, hogy ekkor és ekkor megtért, az jó, de az a fontos, hogy most mi van veled. Minden nap bűnbá-

natra kell jutnunk, nincs olyan, hogy valami rossz ne lenne az életünkben.

A teológiai évek alatt milyen pozitív impulzusok értek? Ki hatott rád?

Összességében a legpozitívabban az hatott rám, hogy a Szentírás nagyon a középpontban volt. Mint talán legtöbbünkre, rám is óriási hatással volt Pröhle Károly professzor. Élő hitű keresztyén volt, aki beszélt is erről.

Dogmatikát és etikát Nagy Gyula tanított. Tudtam róla, hogy a feleségével együtt naponként imádkozik, komoly hívő keresztyén. Amikor püspököm lett, sok komoly beszélgetésem volt vele.

A gyakorlati teológiát Groó Gyula akkor kezdte tanítani, amikor a teológiára kerültem. Jó természetű, vidám ember volt. A tanárim mind fogadtak az otthonukban, ami nagy megtisztelést jelentett.

Luther mit jelent a hitéletedben?

Elsősorban az fontos nála, hogy mindent az ügy mögé tudott helyezni. Neki a bibliafordítás és a reformáció véghezvitele volt az ügye. Nekem azt kell keresnem, hogy mi az én lelkipásztori feladatomban, és azt kell minél teljesebben elvégezni.

Számomra az a legfontosabb, hogy az emberek üdvözljenek. Beszélni kell nekik az igazságról. Istennek az az akarata, hogy minden ember üdvözljön és eljusson az igazság ismeretére. Jézus azt mondja: „Keressétek először Isten országát és az ő igazságát” (Mt 6,33).

Megtérésem óta tudom, hogy Jézus élete benne van az én életemben. Idővel nem volt kétséges számomra, hogy végső soron nem édesapám döntése volt az, hogy a teológiára menjek, hanem Istené.

Beszélj kicsit az ifjúsággal való foglalkozásról és a nyíregyházi gyülekezeti szolgálatról, hogy a szocialista időben hogy ment a misszió, az evangelizáció.

A feleségem szintén lelkész. A teológián ismerkedtünk meg. Amikor az első gyermekünk született, neki megszűnt a szolgálati viszonya, és elég hamar Órimgyarósdra kerültünk. Fontos időszak volt a miskolci káplánság is *Fabiny Tibor* mellett. Ő azt vallotta magáról, hogy pietista. Ez sokat jelentett számunkra, és a példájuk, ahogy ők akkor működtek keresztyén családként. Celldömölkön is voltunk néhány hónapig, ahol *Józsa Márton* pásztori szolgálata egy iskola volt.

Amikor Nyíregyházára kerültünk, mind a kettőnk munkájára szükség volt. *Csizmazia Sándor* lelkész 1984-ben ment Budapestre, ahol a budai szeretetotthon igazgatója lett. Én lettem utána az igazgató lelkész, és a hétfői óra rám maradt. Ahogy *Jutkával* és a négy gyerekünkkel megjelentünk, megindultak az emberek. Több mint nyolcvanan voltak ott hétről hétre. Ez a Szentlélek munkája volt. Nem gyűjtöttük őket, jöttek a fiatalok és a középkorúak is.

A gyermekmunka szolid volt, pedig nagy várakozással voltunk ez iránt. *Csizmazia Sándor* mindig le is osztotta a gyermekmunkát *Jutkának*, nekem pedig, hogy szervezzem meg az ifjúsági órát. Először megjelent három lány, a következő szombaton csak kettő, aztán csak egy a háromból, de hozott magával két újat. Minden este letérdelünk és imádkoztunk a városban élő fiatalokért. Aztán jött egy *Sándor József* nevű fiatalember, aki gitározni is tudott, és egyszerre csak ötvenvalahány nevet tudtunk összeírni, hogy el ne felejtünk értéket személyesen is imádkozni. Ez óriási dolog volt, de Isten nem engedte meg, hogy elbizakodjunk.

A sok ezer környéken élő fiatalhoz képest ez persze semmi nem volt, de Nyíregyházán egy felekezetben sem működött akkor ifjúsági csoport. Minden órán egy fiatal tartott áhítatot. Húsz-huszonötven voltak közöttük, akikre bármikor rá lehetett bízni, hogy hirdessék az igét. A szovjet időben a levegőben éreztünk egy bizonyos nyomást, de tettük a dolgunkat.

Említetted az Emmaus gyülekezet önállósulását, ott szeretetotthont is szerveztél. Esperes voltál, püspökhelyettes, sok komoly megbízatásod volt. Melyik terület állt a legközelebb a szívedhez?

Leginkább az igehirdetés; még a temetési szertartást is szívesen végeztem. Az igehirdetéssel egyenrangú számomra a pásztorolás.

A tanúságtételedből az tűnik ki, hogy Istentől kegyelmi ajándékot kaptál az igehirdetés szolgálatára, a lelkigondozásra, és ezek örömet jelentenek. Mi volt az, ami terhelte?

Az emberek közötti egyenetlenségek. Négyszer választottak igazgató lelkésznek, aztán nem vállaltam tovább.

Csizmazia Sándor idején jól összedolgoztunk, akkor született négy-öt emberből egy ötvenfős gyülekezet, és megépült egy gyülekezeti ház is. Volt, aki befejezte a dohánytermesztést, mondván, hogy az nem Istennek tetsző dolog, és gyermekmunkát vállalt abban a kis gyülekezetben. Amikor ilyen eredményes egy szolgálat, akkor ahhoz nekünk semmi közünk nincs, mert kinek hisznek azok az emberek? Én nem tudom elvégezni, hogy higgyenek.

Ha most meghívnának előadónak a teológiára, mit helyeznél a leendő lelkészek szívére?

A Jézushoz fűződő nagyon erős kapcsolat, a személyes imaélet, az Istenre figyelő élet a legfontosabb. A másik, hogy nincs kis bűn és nagy bűn, de azért nem mindegy, hogy csak gondolkodunk rá, vagy engedem, hogy mélyre hatoljon a szívemben.

Nélkülözhetetlennek tartom, hogy egy lelkész felkészüljön abból, hogy milyen irányzatok léteznek a teológiában.

Azt is látom, hogy ha egy hitvalló lelkész „nyitott bicskával” megy be egy közösségbe, akkor nem Jézust képviseli. Sokat láthattam Isten munkáját; ő olyan dolgokat tesz, amelyek gyógyítanak és erőt adnak. Nekem azt kell képviselnem, akitől a békeségem van.

Nyolcvanéves vagy, élénk szolgálatod van, mégis nyilván foglalkoztat az, hogy kilépünk ebből a földi életből. Hogyan gondolsz arra, hogy meg kell majd állni Krisztus előtt?

Soha nem gondoltam, hogy egyszer nyolcvanéves leszek. Tavaly volt szívinfarktusom, volt hatórás belgyógyászati műtetem, korábban egy szív műtetem és két stent-beültetésem. Abszolút kész voltam arra, hogy menni kell. A kórházban a szobatársaim látták, hogy mennyire szabad vagyok attól, hogy mi fog történni. Ez csak azért van így, mert Istenre figyelő család vagyunk. A szereteim is imádkoznak, ott vannak minden szolgálat mögött, és a betegségeimben is magam mellett tudom őket. Amikor infarktussal elvittek, nem gondoltam, hogy egyáltalán odaérünk a kórházba.

Jézus ígéretére hagyatkozom: „Maradjatok énbennem, és én tibennetek” (Jn 15,14). Amíg itt élünk, addig is az Úr a mi oltalmunk és erősségünk. Jézus élete van bennünk, és amikor ez befejeződik, akkor színről színre látjuk meg őt. Akkor végleg elmúlik a földi élet minden nyúgá, és marad a boldogság Istennel.

NÉVJEGY

Bozorády Zoltánt 1965-ben szentelték lelkésszé. Segédlelkészi éveit Kővágóörsön, Miskolcon, Diósgyőr–Vasgyárban, Rudabányán és Celldömölkön töltötte. Tíz évig önálló lelkész volt Órimgyarósdon, majd 1978-tól Nyíregyházán szolgált szintén lelkész feleségével, *Lőrincsik Judittal* együtt. 1985–1995-ig igazgató lelkész, 1990 novemberétől az egyházmegye esperese volt. 2000 szeptemberétől *D. Szabik Imre* mellett az Északi Evangélikus Egyházkerület püspökhelyettesi feladatát látta el. Az általa alapított nyíregyházi Emmaus Evangélikus Szeretotthon 1993-ban jött létre, és itt szerveződött önálló gyülekezetté 2005-re a Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség, ahonnan 2006-ban, 65 évesen vonult nyugdíjba.

A teljes interjú meghallgatható a misszio.lutheran.hu/Rádió/Interjúk menüpontja alatt:

